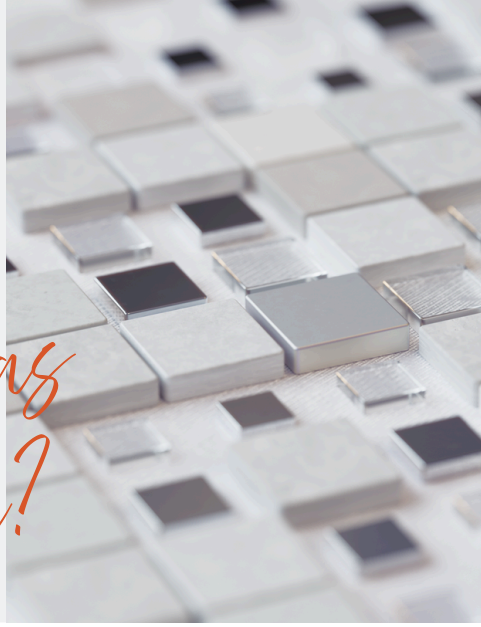
MĀKSLĪGĀ INTELEKTA RĪKI UN E-RESURSI

Kā izmantot literatūras atlasei un studijām?

MI izmantošanā ir jāievēro ētiskie un juridiskie aspekti.
MI lietošanai nepieciešama piesardzība un kritiska izvērtēšana.

Datu drošība

Izmantojot MI rīkus, aizsargā personas datus un konfidenciālu informāciju!

Zinātniskais godīgums

Ievēro akadēmiskās integritātes principus un norādi MI izmantošanu!

Iepazīsties ar vadlīnijām "Living guidelines on the responsible use of generative AI in research", 2024. un 10 padomiem drošai MI izmantošanai!

- Studijās un pētniecībā MI drīkst izmantot kā atbalsta rīku, nevis kā primāru avotu.
- MI atbildes nevar citēt kā zinātnisku avotu.
- MI ir palīgs ideju ģenerēšanai, teksta strukturēšanai, literatūras meklēšanai, datu analīzei.
- Vienmēr pārbaudi faktus un atsauces!
- Vairāki mākslīgā intelekta rīki piedāvā funkcionalitāti par maksu, bieži izmantojot abonēšanas modeli.

Ieteicamā darba plūsma

1. Definē pētniecības jautājumu.

→ Izmanto ChatGPT, lai iegūtu atslēgvārdus, kurus varēsi lietot gan latviešu, gan angļu resursos.

Piemērs: "Palīdzi definēt atslēgvārdus tēmai "Cilvēktiesības un policijas darbs".

2. Atlasi normatīvos aktus un tiesu praksi.

→ Meklē informāciju tiesību portālos (skat. zemāk "Pamata rīku komplekts latviešu valodā").

→ Saglabā nolēmumu URL un datumu, lai vēlāk viegli citētu, veidotu atsauces.

3. Atrodi avotus.

→ Meklē akadēmiskās publikācijas latviešu valodā.
→ Meklē Google Scholar pētījumus par līdzīgu tēmu citās valstīs.
→ Meklē Perplexity vai ChatGPT, norādot konkrētu uzdevumu.

Piemērs: "Atrodi un apkopo akadēmiskos rakstus latviešu valodā par [norādi tēmu], izmantojot pieejamos publiskos resursus."

Piemērs: "Atrodi aktuālu informāciju par kriminālizmeklēšanas metodēm un norādi avotus."

Ieteicamā darba plūsma

4. Tulko un veido kopsavilkumu.

→ Tulko tekstus Endzelīns vai DeepL.

→ Tulkoto tekstu ievieto ChatGPT vai Zotero GPT, lai iegūtu strukturētu kopsavilkumu.

5. Analīzē un salīdzini.

→ Izmanto ChatGPT / Gemini / Claude, lai labāk saprastu likumus vai mācību materiālus.

Piemērs: Izskaidro vienkāršā valodā Latvijas Krimināllikuma 18. pantu. Apraksti 5 praktiskus piemērus.

→ Izmanto ChatGPT vai Elicit, lai salīdzinātu autoru viedokļus, idejas, definētu tendences.

Piemērs: "Analizē šī raksta kopsavilkumu un norādi, kā autors interpretē [tematu]."

→ Izmanto Character.AI / ElevenLabs / Voice.ai sarunu simulācijām (liecinieki, agresīvas personas, stresa situācijas).

Piemērs: "Esi liecinieks autoavārijā. Atbildi īsi, emocionāli un nedroši."

6. Veido atsauces un literatūras sarakstu.

→ Saglabā visus avotus ZoteroBib, ģenerē automātisku literatūras sarakstu izvēlētajā stilā.

→ Izmanto Mendeley avotu sarakstu izveidošanai.

Izmantojot norādītos rīkus, varēsi:

- atrast avotus;
- iegūt, analizēt un interpretēt datus;
- sagatavot atsauces un literatūras sarakstu.

Kur meklēt informācijas resursus?

VPK bibliotēka

E-katalogs - grāmatas, metodiskie materiāli, kvalifikācijas darbi un e-publikācijas.

Tiesību akti

Likumi.lv - valsts normatīvie akti, grozījumi, skaidrojumi.

Tiesu nolēmumi

Tiesas.lv - tiesu spriedumi, kurus var meklēt pēc atslēgvārdiem, lietu kategorijām.
Elieta.lv - tiesu anonimizētie nolēmumi.

Zinātniskā literatūra

LNB kopkatalogs, PRIMO, Periodika.lv, Juristavards.lv - juridiskie raksti, žurnāli, grāmatas latviešu valodā.

Izmantojot ChatGPT, varēsi orientēties MI rīkos:

- iegūsi mērķiem atbilstošus MI rīkus;
- saņemsi instrukciju, kā praktiski darboties konkrētā MI rīkā;
- varēsi apkopot un interpretēt MI radītos rezultātus.

Kā sekmīgāk izmantot MI?

Perplexity.ai / Elicit.org

INFORMĀCIJAS MEKLĒŠANA

Ātra informācijas meklēšana. Atsauces, datu pārbaude. Pētījumu meklēšana un apkopošana.

Semantic Scholar

LITERATŪRAS ATLASE

Zinātnisku darbu meklēšana pēc norādītās tēmas. Tekstu un citējumu analīze, atsauču saglabāšana.

Explainpaper / SciSpace

ZINĀTNISKIE RAKSTI

Sarežģītu akadēmisko tekstu skaidrojums viegli saprotamā valodā.

ChatGPT / Gemini / Claude

STUDIJU MATERIĀLU APGŪŠANA

Sarežģītu likumu vai mācību materiālu skaidrojums.

Lexu LV

LATVIJAS TIESĪBAS

Juridiskās prakses izpēte, Latvijas tiesu spriedumu meklēšana, analīze (bez maksas ir ierobežots apjoms).

CaseText (CoCounsel) / Mendeley

TIESĪBU ANALĪZE

Pētījumu salīdzināšana, tiesību analīze (angļu valodā). Iespēja apkopot tiesu praksi.

ChatGPT juridiskā kontekstā

PALĪGS JURIDISKĀS STUDIJĀS

Juridiskās terminoloģijas skaidrojumi. Juridisku argumentu strukturēšana, kopsavilkumu veidošana.

Microsoft Copilot / Google Workspace AI

DOKUMENTI UN PREZENTĀCIJAS

Word, Excel, PowerPoint automatizācija, kopsavilkumi, datu apstrāde.

Isgen.ai

PĒTNIECĪBAS DARBU PĀRBAUDE

Gramatikas un plaģiātisma pārbaude.

Scite.ai

ZINĀTNISKO RAKSTU PĀRBAUDE

Zinātniskās literatūras analīze un norādes, kā citi autori vērtē konkrēto darbu - atzinīgi vai kritiski.

Meshroom

KRIMINĀLISTIKAS SIMULĀCIJAS

3D rekonstrukcijas no fotoattēliem. Noder izglītībai, bet ne juridiski precīzai rekonstrukcijai.

TalkAI / Elsa Speak

KOMUNIKĀCIJAS TRENIŅŠ

Runas, dikcijas un dialogu simulācijas treniņi.

Police Interview Simulation

PRATINĀŠANAS SIMULĀCIJA

Treniņš, kā efektīvi vadīt intervijas ar lieciniekiem un aizdomās turētajiem.

Character.AI

SARUNU TRENIŅŠ

Simulācija - sarunu treniņš ar lieciniekiem, agresīvām personām, stresa situāciju simulācijas u. c.).

PolicingAI

TEHNOLOĢIJU RISINĀJUMI

Policijas taktikas AI treniņi (kā izvairīties no stereotipiem un aizspriedumiem, sarunu taktika u. c.)

OpenAI Vision / Gemini Vision

ATTĒLU ANALĪZE

Notikuma vietas simulācija, vizuālā analīze mācību nolūkos.

Materiāls sagatavots, izmantojot MI rīkus.

